

COMMISSIE VOOR HET
BEDRIJFSLEVEN, HET
WETENSCHAPSBELEID, HET
ONDERWIJS, DE NATIONALE
WETENSCHAPPELIJKE EN
CULTURELE INSTELLINGEN, DE
MIDDENSTAND EN DE
LANDBOUW

van

DINSDAG 20 JANUARI 2015

Voormiddag

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'ÉDUCATION, DES
INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES
ET CULTURELLES NATIONALES,
DES CLASSES MOYENNES ET DE
L'AGRICULTURE

du

MARDI 20 JANVIER 2015

Matin

Le développement des questions et interpellations commence à 10.38 heures. La réunion est présidée par M. Jean-Marc Delizée.

De behandeling van de vragen en interpellaties vangt aan om 10.38 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Jean-Marc Delizée.

De **voorzitter**: Aan de orde is vraag nr. 329 van de heer Spooren.

Werner Janssen (N-VA): Mijnheer de voorzitter, dezelfde vraag staat ook morgen geagendeerd in de commissie voor de Sociale Zaken.

01 Vraag van mevrouw Griet Smaers aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie over "de faillissementsverzekering" (nr. 358)

01 Question de Mme Griet Smaers au ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME, de l'Agriculture et de l'Intégration sociale, sur "l'assurance faillite" (n° 358)

01.01 **Griet Smaers** (CD&V): Mijnheer de minister, tijdens de bespreking van de beleidsverklaring en het regeerakkoord hebben wij reeds kort over de faillissementsverzekering gesproken. Ik heb toen ook reeds gepeild naar uw intenties omtrent de wijziging van de faillissementsverzekering. Ik zou u vandaag een aantal concrete vragen over dit thema willen stellen.

In tegenstelling tot werknemers kunnen zelfstandigen in moeilijkheden niet terugvallen op een uitgebreid systeem van sociale zekerheid. Wij kennen nu de faillissementsverzekering, maar die geldt alleen in een aantal welbepaalde gevallen. De zelfstandige heeft recht op een maandelijkse uitkering gedurende maximaal 12 maanden en uit cijfers blijkt dat slechts 1 op 12 gefailleerde zelfstandigen effectief van de faillissementsverzekering gebruikmaakt of kan gebruikmaken.

Ik herinner mij dat bij de bespreking van de beleidsverklaring gesproken werd over het feit dat dit systeem van verzekering bij zelfstandigen veel te weinig gekend is en gezegd werd dat er ook rond de communicatie zelf wat meer zou moeten gebeuren, naast het al dan niet terecht zijn van de voorwaarden van het systeem.

Mijnheer de minister, de faillissementsverzekering bestaat reeds sinds 1997, kunt u een overzicht geven hoeveel zelfstandigen de jongste vier jaar een faillissement hebben meegemaakt of hun activiteit noodgedwongen hebben moeten stopzetten? Hoeveel van deze zelfstandigen hebben de jongste vier jaar aanspraak gemaakt op de faillissementsverzekering, graag met een overzicht van de cijfers voor 2011, 2012, 2013 en 2014? Is dit aantal toegenomen sinds oktober 2012, toen de regeling gewijzigd werd door de uitbreiding naar noodgedwongen stopzettingen? Ik vraag die cijfers ook om eens te zien of er een wijziging in het aantal gebruikte faillissementsverzekeringen sinds de uitbreiding van de regeling is.

In het regeerakkoord staat dat nieuwe verbeteringen zullen worden onderzocht in zoverre de budgettaire mogelijkheid dit toelaat, waaronder prioritair de uitbreiding van de faillissementsverzekering tot alle gedwongen stopzettingen, inclusief voor economische redenen. UNIZO pleit voor de omvorming tot een overbruggingsverzekering met, enerzijds, de zelfstandigen die een faillissement meemaken of collectieve schuldenregeling ondergaan en, anderzijds, de zelfstandigen die hun activiteit noodgedwongen moeten stopzetten door externe oorzaken met uitzondering van medische redenen. Welke initiatieven zult u nemen om de faillissementsverzekering uit te breiden? Zult u deze faillissementsverzekering omvormen tot een overbruggingsverzekering, zoals voorgesteld door onder meer UNIZO en zoals ook reeds bij de bespreking van de beleidsverklaring hier aan bod kwam?

In mijn inleiding zei ik reeds dat slechts een zeer klein percentage van de zelfstandigen gebruikmaakt van de mogelijkheid tot faillissementsverzekering. Uit contact met de socialeverzekeringsfondsen blijkt toch dat er zeer weinig informatie vanuit die socialeverzekeringsfondsen doorgespeeld wordt, of in elk geval ter plaatse komt bij de zelfstandigen, om al dan niet beroep te kunnen doen op die faillissementsverzekering. Welke initiatieven zult u nemen zodat de zelfstandigen wel de nodige informatie krijgen, er eenduidigheid is in de communicatie en het niet alleen aan de socialeverzekeringsfondsen wordt overgelaten om te beslissen wie wanneer een brief of communicatie ontvangt? Hoe zult u de faillissementsverzekering bekender maken bij zij die recht hebben op de uitkering?

Een derde reeks vragen gaat over de automatische toekenning, als extra mogelijkheid bij de toekenning van de faillissementsverzekering en bij het indienen van de aanvraag van de faillissementsverzekering. Zou het niet goed zijn om de automatische koppeling van de uitkering toe te kennen? Men moet er dan niet meer van uitgaan dat men zelf moet nagaan of men recht heeft op een andere uitkering in een ander stelsel om pas daarna aanspraak te maken op een aanvraag van de faillissementsverzekering. Zult u dat voorstel voor de automatische uitkering onderzoeken? Welke stappen zult u zetten om de administratieve procedure, in ieder geval voor de aanvraag, te vereenvoudigen? Welke andere maatregelen neemt u in kader van de armoedebestrijding bij zelfstandigen?

01.02 Minister **Willy Borsus**: Mevrouw, bedankt voor deze belangrijke vraag.

Ik heb een aantal cijfers voor u van het aantal faillissementen, het aantal aanvragen en het aantal toekenningen per jaar. Mijn medewerker zal u de cijfers overhandigen.

Er zijn geen cijfers beschikbaar om het aantal faillissementaanvragen te scheiden van de gedwongen stopzettingen. In verschillende rapporten heeft het Algemeen Beheerscomité (ABC) ook gepleit voor een overbruggingsrecht bij volgende drie gevallen: ten eerste, de faillissementsverzekering, ten tweede, verzekering in geval van gedwongen stopzetting en, ten derde, verzekering in geval van stopzetting wegens economische redenen. De faillissementsverzekering heeft al een evolutie gekend in 2012. Het toepassingsgebied van de faillissementsverzekering werd uitgebreid naar de zelfstandigen die hun activiteit gedwongen moeten stopzetten.

Het regeerakkoord voorziet in de uitbreiding van deze bescherming naar de zelfstandigen die hun activiteit moeten stopzetten om economische redenen, waarbij de doelstelling erin bestaat toegang te geven tot deze uitkering aan diegenen die hun activiteit willen stopzetten vooraleer failliet te gaan. Een voorbeeld is een ijzerhandelaar die wordt geconfronteerd met de vestiging van twee Brico's in een straal van vijf kilometer, een horeca-activiteit in een onbewoonbaar verklaard gebouw of werken aan de openbare weg die een tijdelijke stopzetting vereisen enzovoort. Dit moet nog worden besproken met het ABC.

Het klopt dat dit aantal laag is, 12 %, en ik ben mij ervan bewust dat te weinig zelfstandigen er gebruik van maken. Het cijfer van 1 gefailleerde op 12 die een beroep doet op de faillissementsverzekering geeft echter een vertekend beeld. Wij weten niet precies hoeveel van de gefailleerden voldoen aan de wettelijke voorwaarden om effectief aanspraak te maken op deze faillissementsverzekering. De faillissementsverzekering vormt immers een residuair recht en kan dus pas worden toegekend wanneer de zelfstandige geen enkel beroepsinkomen meer heeft en geen enkel recht heeft op een vervangingsinkomen. Momenteel geven de socialeverzekeringsfondsen algemene informatie aan de zelfstandige en informeren zij ook de zelfstandige op het moment van het faillissement via de curatoren. Dat is noch toereikend, noch optimaal.

Het ABC zal in de komende weken een evaluatieverslag geven over de faillissementsverzekering. Het feit dat de faillissementsverzekering op dit moment weinig succesvol is zal tijdens de besprekingen uitgebreid

aan bod komen. Het idee is interessant maar wij moeten zien of het technisch haalbaar is.

Vanaf 1 januari 2015 wordt de berekeningswijze van de sociale bijdragen voor de zelfstandigen grondig aangepast. De sociale bijdragen voor een bepaald bijdragejaar worden dan berekend op basis van de beroepsinkomsten van datzelfde jaar en dus niet langer op de inkomsten van drie jaar voordien. Zo zal de hoogte van de bijdrage beter aansluiten bij de economische realiteit van de zelfstandigen.

Daarnaast bepaalt het regeerakkoord dat een meerjarenactieplan inzake armoedebestrijding zal worden opgesteld voor alle federale bevoegdheidsdomeinen. De timing voor de opstelling van dit plan is momenteel nog niet gekend. Hierin zullen ook de concrete maatregelen in verband met de armoedebestrijding bij zelfstandigen staan.

Ik zal dit probleem ook aansnijden in mijn oriëntatienota waarin ik in aanvulling op de uitbreiding van de faillissementsverzekering ook andere maatregelen zal voorstellen, zoals de hervorming van de Commissie voor Vrijstelling van Bijdragen, de verhoging van het minimaal pensioen voor alleenstaanden en het overlevingspensioen. Alle cijfers zijn beschikbaar voor de commissie.

01.03 Griet Smaers (CD&V): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en de cijfers die u hebt overhandigd.

Ik noteer dat inzake de noodgedwongen stopzettingen u op dit moment geen cijfers kunt geven omdat er weinig gebruik van wordt gemaakt en omdat er te weinig informatie bestaat over die stopzettingen.

Ik heb uit uw antwoord ook begrepen dat het ABC Zelfstandigen binnen enkele weken een evaluatie van die faillissementsverzekering zal uitvoeren. Overeenkomstig een eventuele omschakeling naar een overbruggingsverzekering kunnen ter zake ook de nodige aanbevelingen worden gedaan. Het klopt toch, mijnheer de minister, dat het de bedoeling is om in de evaluatie ook een aantal aanbevelingen te doen inzake een eventuele omschakeling naar een overbruggingsverzekering?

Ik noteer ook dat er werk zal worden gemaakt van een actieplan Armoedebestrijding met daarin het luik Zelfstandigen.

Ik dank u voor uw antwoord, maar zou u wel willen vragen om verslag uit te brengen over die evaluatie van de faillissementsverzekering door het ABC Zelfstandigen. Op basis van die evaluatie en de eventuele aanbevelingen kan daarna worden teruggekoppeld.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vraag nr. 368 van de heer Vercamer wordt omgezet in een schriftelijke vraag.

02 Vraag van mevrouw Griet Smaers aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie over "de integratie van arbeidsongeschikte zelfstandigen" (nr. 755)

02 Question de Mme Griet Smaers au ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME, de l'Agriculture et de l'Intégration sociale, sur "l'intégration des travailleurs indépendants et incapacité de travail" (n° 755)

02.01 Griet Smaers (CD&V): Mijnheer de minister, een zelfstandige mag bij arbeidsongeschiktheid onder bepaalde voorwaarden een beroepsactiviteit uitoefenen en het beroepsinkomen cumuleren met de ziekte-uitkering. De zelfstandige kan een andere beroepsactiviteit uitoefenen dan voorheen met het oog op een volledige reclassering indien de zelfstandige hiervoor de toestemming krijgt van de adviserend geneesheer. Ook kan de zelfstandige met oog op volledige reclassering en met voorafgaande toestemming van de adviserende geneesheer zijn vroegere beroepsactiviteit geleidelijk aan hervatten. Tot slot, kan een zelfstandige zijn vroegere beroepsactiviteit ook hervatten alser geen doelstelling van volledige reclassering geldt. Er moet wel toelating worden verkregen tijdens de primaire ongeschiktheid door de adviserend geneesheer en gedurende de periode van invaliditeit door de Geneeskundige Raad voor Invaliditeit.

Het Beheerscomité van de uitkeringsverzekering voor zelfstandigen stelt voor om het huidig stelsel om te vormen naar een duaal systeem met een onderscheid tussen, enerzijds, de toegelaten activiteit met het oog

op volledige re-integratie en, anderzijds, de toegelaten activiteit zonder volledige re-integratie. Daarbij wordt de voorafgaande toelating behouden.

Mijnheer de minister, hebt u al kennisgenomen van het voorstel van het Beheerscomité van de uitkeringsverzekering voor zelfstandigen? Ziet u iets in dat voorstel?

Zult u het voorstel van wijziging van de reglementering verder onderzoeken? Welke stappen zult u al of niet ondernemen om dat voorstel voort uit te werken?

02.02 Minister **Willy Borsus**: Het RIZIV heeft het voorstel van het Beheerscomité van de uitkeringsverzekering voor zelfstandigen aan mij en aan mijn collega van Sociale Zaken bezorgd. Het ontwerp van koninklijk besluit volgt nu het wetgevend parcours. De inspecteur van Financiën heeft al een advies gegeven over het ontwerp. Het bevindt zich nu bij de minister van Begroting, aan wie het werd voorgelegd voor akkoord. U moet dus nog een beetje geduld hebben, maar het is in aantocht.

02.03 **Griet Smaers** (CD&V): Ik begrijp dat u en uw collega van Sociale Zaken het voorstel inzake het duaal systeem aanvaard hebben en dat het enkel nog een kwestie van uitvoeren is? (*De minister knikt instemmend*)

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 **Vraag van mevrouw Ann Vanheste aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie over "het koninklijk besluit van 13 juni 1984" (nr. 900)**

03 **Question de Mme Ann Vanheste au ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME, de l'Agriculture et de l'Intégration sociale, sur "l'arrêté royal du 13 juin 1984" (n° 900)**

03.01 **Ann Vanheste** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wat kleine handelaars en restaurateurs al dan niet mogen bereiden en verkopen, is geregeld in het koninklijk besluit van 13 juni 1984 tot bepaling van de voorwaarden tot uitoefening van de beroepsbekwaamheid van restaurateur of van traiteur-banketaannemer in kleine en middelgrote handels- en ambachtsondernemingen. Vaak gaat het over kleine lunchzaken die broodjes, slaatjes en soep verkopen. Een probleem vormt zich bij het verbod om frieten of aardappelen te verkopen. Dat verbod is ingesteld om geen concurrentie te vormen met de frituren of bistro's.

Omgekeerd echter bestaat er geen wetgeving waardoor frituren en bistro's de bereidingen van de restaurateurs niet mogen verkopen. Steeds vaker merken wij dat frituren en bistro's wel broodjes en lichte maaltijden zoals croque-monsieurs verkopen. Dat is een onbedoelde scheefftrekking in de wetgeving. Doordat enkel de restaurateurs beperkingen opgelegd krijgen, wordt hun concurrentiepositie onder druk gezet.

Mijnheer de minister, daarover heb ik de volgende vragen aan u.

Kunt u deze scheefftrekking onderzoeken en nagaan hoe deze kan worden rechtgetrokken? De jongste aanpassing van het koninklijk besluit dateert alweer van 1995. In twintig jaar is die branche heel wat veranderd. Is de tijd niet rijp voor een evaluatie van deze materie?

03.02 Minister **Willy Borsus**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Vanheste, door de zesde staatshervorming werden de voorwaarden inzake de toegang tot het beroep voor beroepen die gereguleerd zijn op basis van de programmawet van 10 februari 1998, de zogenaamde vestigingswet, overgeheveld naar de Gewesten.

Het spijt mij, maar daardoor valt dus ook de reglementering voor restaurateurs en traiteur-banketaannemers onder de bevoegdheid van mijn collega's van de Gewesten.

03.03 **Ann Vanheste** (sp.a): Mijnheer de minister, in die omstandigheden heb ik daar weinig aan toe te voegen. Ik zal mijn vraag doorsturen naar de collega's.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van de heer Werner Janssen aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie over "schijnzelfstandigheid" (nr. 972)

04 Question de M. Werner Janssen au ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME, de l'Agriculture et de l'Intégration sociale, sur "le phénomène de la fausse indépendance" (n° 972)

04.01 Werner Janssen (N-VA): Mijnheer de minister, sinds 5 juli 2013 is het nieuwe koninklijk besluit van 7 juni 2013 in werking getreden. Dit KB bevat negen specifieke criteria die wijzen op socio-economische afhankelijkheid of juridische ondergeschiktheid. Wanneer meer dan de helft van deze criteria vervuld is geldt er een weerlegbaar wettelijk vermoeden dat er tussen beide partijen een arbeidsovereenkomst werd gesloten en dat het dus geen samenwerking als zelfstandigen betreft. Het betrokken KB gaat over volgende sectoren: het paritair comité voor de stoffering en houtbewerking, het paritair comité voor het bouwbedrijf, het paritair comité voor de metaal-, machine- en elektrische bouw en het paritair subcomité voor de elektriciens installatie en distributie.

Ik heb hierover enkele vragen.

Zijn er sinds de invoering van het KB controles uitgevoerd op de schijnzelfstandigheid in deze sectoren? Indien dat zo is, hoeveel controles werden er uitgevoerd? Kan men deze aantallen opsplitsen voor de betrokken sectoren?

Worden er boetes uitgeschreven bij de vaststelling van schijnzelfstandigheid? Indien ja, hoeveel boetes werden er uitgedeeld? Wat is ongeveer de opbrengst hiervan?

Hoeveel van de geverbaliseerde schijnzelfstandigen hebben zich nadien in regel gesteld met de wetgeving?

Kunt u een inschatting maken van hoeveel controles er ongeveer zullen zijn in de toekomst?

04.02 Minister Willy Borsus: Mijnheer de voorzitter, er moet worden opgemerkt dat de herkwalificatie van een arbeidsrelatie in de hoedanigheid van loontrekkende deel uitmaakt van de bevoegdheden van de RSZ. De verduidelijkingen die moeten worden gegeven op de aangehaalde vragen, vallen meer bepaald onder de bevoegdheden van de minister van Sociale Zaken.

Wat de deelname van het stelsel van zelfstandigen aan de strijd tegen het fenomeen van de schijnzelfstandigheid betreft, voegt de dienst Verplichtingen van het RSVZ voor alle activiteitssectoren samen zijn onderzoek vooral uit in het licht van de aansluitingen, met name door de verificatie van de aansluitingsverklaringen van de personen die aangeven dat zij hun zelfstandige activiteiten beginnen en de samenwerking met hun oude werkgever voortzetten of, in het geval van controle, na de aansluiting. Wanneer het onderzoek gevoerd door de inspectiedienst het mogelijk maakt om elementen naar voren te brengen die zouden kunnen leiden tot een herkwalificatie van de beroepssituatie, worden de dossiers bezorgd aan de dienst TADT van de RSZ, opdat deze laatste eventueel kan overgaan tot de regularisatie ervan.

Momenteel kan het RSVZ boetes innen in het raam van fictieve of laattijdige aansluitingen, zoals gedefinieerd in het artikel 17bis van het koninklijk besluit nr. 33 van 27 juli 1966 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen. De situatie van een fictieve kwalificatie van de aard van de arbeidsrelatie valt niet onder het toepassingsgebied van deze bepaling.

Parallel met deze controleactiviteiten neemt de inspectiedienst van het RSVZ deel aan de sociale inlichtingen- en opsporingsdienst. Men zal dit jaar de specifieke samenwerking van de SIOD nastreven om de strijd te garanderen tegen de schijnzelfstandigheid, met name door het ontwikkelen van een gemeenschappelijk onderzoek met de RSZ, waarin in de sectorale aanpak is voorzien.

04.03 Werner Janssen (N-VA): Ik dank de minister voor het antwoord.

Ik zal mijn vragen aan de andere bevoegde minister stellen. Voor de rest lijkt het mij duidelijk dat er controles zullen komen en dat er oplossingen zullen worden aangereikt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Vraag van mevrouw Ann Vanheste aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie over "schijnzelfstandigen" (nr. 1030)

05 Question de Mme Ann Vanheste au ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME, de l'Agriculture et de l'Intégration sociale, sur "les faux indépendants" (n° 1030)

05.01 **Ann Vanheste** (sp.a): Mijnheer de minister, blijkbaar is schijnzelfstandigheid een zaak die ons allen bezighoudt en ik heb al enkele antwoorden gekregen.

Schijnzelfstandigen of fictieve starters zetten een grote druk op onze sociale zekerheid en op ons ondernemingsmodel. In uw beleidsnota schrijft u dan ook dat u de strijd tegen fictieve starters zult opvoeren. Tijdens de toelichting konden wij horen dat u vooral denkt aan misbruik van het zelfstandigenstatuut om een verblijfsvergunning te krijgen. Uiteraard gaan de misbruiken echter veel verder dan dat. Sommige bedrijven proberen regelgeving te omzeilen, belastingen te ontduiken of geld wit te wassen. Heel wat bedrijven verplichten hun werknemers onder een zelfstandigenstatuut te werken. Daardoor genieten die niet de voordelen van de zelfstandige noch de bescherming van de werknemer.

Mijnheer de minister, hoe meent u misbruik van het zelfstandigenstatuut voor het verkrijgen van een verblijfsvergunning te ontdekken en aan te pakken?

Acht u het een probleem dat werkgevers hun werknemers als zelfstandigen laten werken?

Welke extra maatregelen zult u nemen om andere vormen van schijnzelfstandigheid te voorkomen?

05.02 Minister **Willy Borsus**: Mevrouw Vanheste, ik ben mij bewust van het probleem van de schijnzelfstandige.

Het is niet normaal dat sommigen het stelsel van de zelfstandigen gebruiken om personen aan het werk te zetten die eigenlijk loontrekkend zijn. In het regeerakkoord staat bovendien dat de strijd tegen de schijnzelfstandigheid zal worden voortgezet en indien nodig zal worden versterkt.

De vorige regeringen waren zich ook bewust van het probleem. Zij hebben een aantal maatregelen genomen, waaronder de wijziging van de wet betreffende de aard van de arbeidsrelaties in 2012. Die wet heeft het voordeel dat er strijd wordt geleverd tegen het mechanisme van de schijnzelfstandigheid, waarbij geen enkel statuut de voorkeur krijgt boven een ander.

De regering heeft tijdens de Ministerraad van 5 december 2014 een actieplan goedgekeurd om de strijd aan te gaan tegen de sociale dumping op initiatief van Bart Tommelein, de staatssecretaris bevoegd voor de bestrijding van de sociale fraude. Het actieplan bevat bepaalde maatregelen om het fenomeen van de schijnzelfstandigheid tegen te gaan in het kader van de grensoverschrijdende sociale fraude. Daarin wordt aangekondigd dat er een rondetafelconferentie zal worden georganiseerd met de risicosectoren, zoals de bouwsector, de horecasector, de transportsector.

In die context preciseert het plan dat de schijnzelfstandigen, vaak uit Oost- of Zuid-Europa eigenlijk werknemers zijn die aan een mensonwaardige inkomen van een paar euro per uur worden tewerkgesteld. Dat is in België ontoelaatbaar en dergelijke malafide praktijken moeten kordaat worden aangepakt.

Voorts staat de evaluatie die in de wet van 2012 inzake de aard van de arbeidsrelatie wordt opgelegd, op stapel en zal die voor advies aan het ABC en de NAR worden voorgelegd.

In het regeerakkoord staat ook de strijd tegen de fictieve starters ingeschreven.

In dat kader heb ik aan het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen gevraagd om oplossingen voor te stellen om onrechtmatige aansluitingen bij het sociaal statuut met als doel een verblijfsvergunning te verkrijgen, de zogenaamde AFA-procedure, tegen te gaan.

Wanneer het RSVZ, in het kader van het onderzoek naar frauduleuze aansluiting, vermoedt dat het gaat om een geval van schijnzelfstandigheid, overhandigt het RSVZ het dossier aan zijn inspectiediensten. Die wordt belast met een ad-hoconderzoek en het verzamelen van alle elementen die nuttig zijn voor de nauwkeurige kwalificatie van de aard van de arbeidsrelatie. Het onderbouwde dossier wordt vervolgens overhandigd aan

het RSZ om de dossiers eventueel door die diensten te laten regulariseren.

05.03 Ann Vanheste (sp.a): Mijnheer de minister, ik ben blij te horen dat u dezelfde mening bent toegedaan als ikzelf. Het verheugt mij ook dat u proactief onderzoeken zult voeren, omdat de werknemers, ook al worden ze verplicht om als zelfstandige te werken, bovendien beboet worden in geval van fraude. Zij zijn dan twee keer slachtoffer.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

06 Vraag van mevrouw Griet Smaers aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie over "de dienstencheques voor moederschapshulp" (nr. 1217)

06 Question de Mme Griet Smaers au ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME, de l'Agriculture et de l'Intégration sociale, sur "les titres-services pour l'aide à la maternité" (n° 1217)

06.01 Griet Smaers (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u kent het systeem van de dienstencheques voor moederschapshulp dat kadert in het beter op elkaar afstemmen van het privéleven en het werk en het statuut van een zelfstandige. Het helpt pas bevallen zelfstandige moeders om met wat extra hulp hun huishouding op orde te krijgen. Vaak moeten zij dat veel sneller regelen dan werknemers omdat zij na hun bevalling de facto slechts zeer kort, een of twee weken, echt rust hebben in het kader van het moederschapsverlof. Vandaar ook het belang van de gratis dienstencheques die worden toegekend aan zelfstandige moeders na de bevalling.

Men heeft recht op honderdenvijf gratis cheques die gedurende acht maanden geldig zijn en dus gedurende acht maanden na de bevalling kunnen worden gebruikt. Voor de dienstencheques kan men terecht bij het socialeverzekeringsfonds. Ingevolge de zesde staatshervorming is dat deel van de bevoegdheid voor de dienstencheques echter overgeheveld naar de Gewesten. De Gewesten zijn nu bevoegd voor de werking en het instrument van de dienstencheques. Natuurlijk blijft de federale overheid de bevoegdheid behouden op het vlak van de verzekering en het statuut van de zelfstandigen. Mijn vraag kadert dus in de dualiteit in het kader van die regeling.

Ik heb enkele specifieke vragen.

Mijnheer de minister, zult u de maatregel van het toekennen van honderdenvijf gratis dienstencheques verder blijven steunen? Zal die maatregel kunnen blijven bestaan voor pas bevallen zelfstandige vrouwen?

Zult u overleggen met de Gewesten? Ik neem aan dat er samenwerkingsakkoord of protocol nodig zal zijn voor het behouden van die maatregel.

Wordt in het budget voor die maatregel al dan niet verder voorzien vanuit het sociaal statuut van de zelfstandigen?

Wat is uw visie op het verder blijven bestaan van die maatregel in het kader van moederschapsverlof?

06.02 Minister Willy Borsus: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Smaers, het is mijn bedoeling om het systeem van de moederschapshulp te behouden, gelet op het feit dat het een systeem is om de korte duur van de moederschapsrust, bepaald in het sociaal statuut der zelfstandigen, te verlichten, overeenkomstig de Europese richtlijn 2010/41 van 6 juli 2010 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling tussen zelfstandige werkzame mannen en vrouwen, dat in rechte voorziet in een moederschapsuitkering gedurende minstens veertien weken. De moederschapshulp kent momenteel honderdenvijf dienstencheques toe aan de vrouwelijke zelfstandige die geniet van een moederschapsverlof als zelfstandige en die een beroepsactiviteit herneemt.

Naar aanleiding van de zesde staatshervorming werd de bevoegdheid inzake het systeem van de dienstencheques op 1 juli 2014 overgeheveld naar het Vlaams en Waals Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofstad en de Duitstalige Gemeenschap. Er werd evenwel in een overgangperiode voorzien tijdens dewelke de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening verder bevoegd blijft op grond van het continuïteitsbeginsel tot op het ogenblik waarop het Gewest of de Duitstalige Gemeenschap operationeel in staat is om de bevoegdheid uit te oefenen. De huidige reglementering blijft bijgevolg

behouden tot op het ogenblik waarop een Gewest of de Duitstalige Gemeenschap ze wijzigt. Dit is thans nog niet gebeurd.

In theorie heeft deze bevoegdheidsoverdracht geen gevolgen voor de moederschapshulp die louter gebruik maakt van het systeem van de dienstencheques. Het systeem van de dienstencheques verdwijnt niet door de overdracht. Het is evenwel niet uitgesloten dat de gefedereerde entiteiten in de toekomst beslissen de regelgeving inzake dienstencheques te wijzigen door deze af te schaffen of door een afzonderlijke kost aan de dienstencheques te verbinden. Dit zou gevolgen hebben voor de moederschapshulp.

Als minister bevoegd voor het sociaal statuut der zelfstandigen moet ik noodzakelijkerwijze op de hoogte worden gehouden van elke wijziging. Tot nu toe werd mijn kabinet nog niet gecontacteerd door een Gewest of de Duitstalige Gemeenschap. Ik kan u daarover dan ook geen verdere informatie geven.

Wat de moederschapshulp voor zelfstandigen betreft, voorziet het sociaal statuut voor 2015 inderdaad nog altijd in een budget van 4 134 000 euro bestemd voor de socialeverzekeringsfondsen die de hulp toekennen. Ter vergelijking, in 2014 bedroeg het budget 4 064 400 euro en in 2013 3 827 000 euro. Ik vind dergelijke hulp belangrijk. Jonge moeders die een zelfstandige activiteit uitoefenen, kunnen op die manier hun werk beter afstemmen op hun privéleven. Wij mogen bovendien niet vergeten dat die maatregel voortvloeit uit de verplichting van België om zich aan te passen aan een Europese richtlijn.

06.03 Griet Smaers (CD&V): Mijnheer de minister, ik heb begrepen dat het systeem voorlopig blijft bestaan, en ik ben daar zeer tevreden mee. Ik begrijp ook dat er voor iedere wijziging die de Gewesten op het vlak van dienstencheques zinnens zijn, een aanmelding moet worden gedaan bij uw administratie en dat er dan mogelijk overleg volgt. In ieder geval, volgens het sociaal statuut van de zelfstandigen wordt het ook in het budget voor 2015 opgenomen. Dat is van belang omdat het budget voor de toekenning van dienstencheques vandaar moet komen.

Ik wil u aanvullend wel vragen over dit systeem, net als voor de faillissementsverzekering het geval was, meer info te geven. Ik merk immers dat weinigen, net als voor de faillissementsverzekering het geval was, van dit systeem gebruikmaken. Van alle gerechtigden, moeders die bevallen onder het sociaal statuut van de zelfstandigen, maakt slechts een fractie er gebruik van omdat slechts een fractie weet dat het bestaat.

Het wordt zelfs niet altijd gemeld door het socialeverzekeringsfonds aan de betrokken moeders. Ik ben ervaringsdeskundige op dat vlak. Toen ik drie jaar geleden in aanmerking kwam, werd mij dat niet ter kennis gebracht door mijn socialeverzekeringsfonds voor zelfstandigen. Ik merk dat er een groot verschil aan informatieverlening bestaat. Die dienstverlening wordt niet eenduidig gecommuniceerd aan alle gerechtigden.

Kortom, er moet meer communicatie zijn en er moet meer informatie gegeven worden aan de gerechtigden. Dat is van belang voor dit goede systeem. Ik hoor dat u het ook een goed systeem vindt en dat u het wilt blijven steunen. Het blijkt dat heel wat vrouwelijke zelfstandigen niet voldoende rust nemen na een bevalling, in tegenstelling tot vrouwen met een ander statuut. De facto nemen vrouwelijke zelfstandigen gemiddeld maar twee weken bevallingsrust. Dit systeem zorgt nu voor een verlichting, maar men weet onvoldoende dat het bestaat. Het is een goed instrument, laten wij dan ook massaal communiceren dat het bestaat en dat men er gebruik van kan maken. Dat wou ik aanvullend nog opmerken.

De **voorzitter**: Mevrouw Smaers, gefeliciteerd met uw deskundigheid in deze materie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 **Samengevoegde vragen van**

- mevrouw Ann Vanheste aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie over "het tweedekansbeleid voor kmo's" (nr. 1422)
- mevrouw Ann Vanheste aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie over "de verschoning voor failliete ondernemers" (nr. 1423)

07 **Questions jointes de**

- Mme Ann Vanheste au ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME, de l'Agriculture et de l'Intégration sociale, sur "la politique de la deuxième chance pour les PME" (n° 1422)
- Mme Ann Vanheste au ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME, de l'Agriculture

et de l'Intégration sociale, sur "l'excusabilité des entrepreneurs faillis" (n° 1423)

07.01 Ann Vanheste (sp.a): Mijnheer de voorzitter, stel ik de vragen na elkaar of geeft de minister eerst antwoord op de eerste vraag en dan op de tweede vraag?

De **voorzitter**: De vragen zijn samengevoegd, dus u mag de twee vragen stellen en daarna volgen de antwoorden.

07.02 Ann Vanheste (sp.a): Mijnheer de minister, uit de cijfers die het handelsinformatiebedrijf Graydon Belgium bekend maakt, ziet men gelukkig eindelijk een lichte daling van het aantal faillissementen.

In 2014 gingen er 8,2 % minder bedrijven over kop dan in 2013. Toch is dit nog geen reden om opgelucht adem te halen. Nog steeds moesten 11 294 bedrijven de boeken toe doen. Daarnaast kan Graydon Belgium niet zeggen dat de daling te wijten is aan of een teken is van economische heropleving. De daling is vooral het gevolg van maatregelen die, al dan niet gewild, het zuiverende effect van de handelsrechtbanken hebben getemperd. Bovendien geven de goeie resultaten voor Brussel een vertekend beeld voor de rest van de regio's. In West-Vlaanderen bijvoorbeeld, waar er veel bedrijvigheid is in de horeca en de bouw, is het aantal faillissementen zelfs gestegen. En nog een laatste verontrustend feit: vorig jaar is het aantal oudere ondernemingen dat failliet ging ook sterk gestegen. Laat het dus duidelijk zijn dat wij nog steeds nood hebben aan maatregelen waardoor kleine bedrijven deze moeilijke periode kunnen doorkomen.

Op dit moment zou ik echter graag een pleidooi willen houden voor alle creatievelingen die sinds 2008, de start van de crisis, een bedrijf hebben opgericht maar door het economisch klimaat hun ambities hebben zien ten onder gaan. Zij verdienen een nieuwe kans.

Nog volgens Graydon heeft de helft van de personen die hun onderneming failliet zagen gaan, de moed om opnieuw te beginnen maar voelen zij zich volgens Tussenstap vzw eenzaam. Het is aan ons om deze herstarters toe te juichen en alle kansen te geven om te slagen in hun nieuw project.

Mijnheer de minister, hoe zult u een tweedekansbeleid voeren voor ondernemers waardoor zij niet worden achtervolgd door of gestigmatiseerd wegens hun vorig faillissement? Ziet u een mogelijkheid in extra opleiding of begeleiding voor herstarters, eventueel in samenwerking met de Gewesten? Zult u rekening houden met de geografische en sectorale verschillen in uw beleid?

Ik ga verder met mijn tweede vraag die hiermee samenhangt. Ik zal de context niet schetsen, maar gewoon de vragen stellen.

Hoe lang duurt het gemiddeld in ons land om niet-frauduleuze faillissementen af te handelen? Moeten er veel inspanningen worden geleverd om de termijn van 1 jaar te halen om faillissementen af te ronden?

Verschoning wordt op het einde van de procedure bij de afhandeling van het faillissement sinds enkele jaren automatisch toegekend als er geen sprake is van fraude. Hoe vaak wordt verschoning geweigerd? Verschoning kan ook al zes maanden na de faillietverklaring worden aangevraagd door de ondernemer. Is die regel voldoende bekend bij de ondernemers? Wordt verschoning vaak vervroegd aangevraagd?

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, u hebt het woord voor beide antwoorden.

07.03 Minister Willy Borsus: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Vanheste, in eerste instantie wil ik eraan herinneren dat het van cruciaal belang is de gefailleerden die te goeder trouw zijn, te helpen om opnieuw een economische activiteit te starten. Een studie heeft aangetoond dat de herondernemers over het algemeen een betere kans hebben om een leefbare activiteit te hebben dan wie voor de eerste keer van start gaat. Wij moeten de gefailleerden die geleerd hebben uit hun fouten helpen om deze kennis te gebruiken om waarden en duurzame jobs te creëren.

Ter zake zal ik erop toezien, zoals voorzien in het regeerakkoord en in overleg met mijn collega bevoegd voor Justitie, dat het principe van de tweede kans wordt uitgebreid via een aanpassing van de wettelijke en reglementaire bepalingen betreffende de faillissementen aan de wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen en de verschoonbaarheid van de gefailleerden. Zo zal ik samen met mijn collega bevoegd voor Justitie, die in deze materie bevoegd is, de collectieve schuldenregeling uitbreiden naar alle of een gedeelte van de schulden uit een vorig faillissement.

Daarnaast zullen wij ervoor zorgen dat de curatoren de handelaars beter informeren over het bestaan van een faillissementsverzekering. Wij zullen ook bekijken of het niet mogelijk is een deel van de rechten terug te betalen die worden betaald aan de griffie bij een aanvraag van een procedure van gerechtelijke reorganisatie wanneer deze niet onrechtmatig wordt ingediend. Ook zullen wij bekijken of het niet mogelijk is om in een pro-Deosysteem te voorzien voor de kmo's die zich in een procedure van gerechtelijke reorganisatie bevinden.

Inzake sociale zekerheid zal ik het mechanisme van de faillissementsverzekering uitbreiden naar de gevallen van gedwongen stopzetting om economische redenen. Zo wil ik ervoor zorgen dat de ondernemer die te goeder trouw is, wordt aangespoord om een niet-rendabele activiteit stop te zetten. Op die manier zal het risico van een uiteindelijk faillissement worden beperkt en zal de ondernemer, indien hij dit wil, een nieuwe en meer leefbare activiteit kunnen opstarten.

Wij weten echter hoe moeilijk de toegang tot krediet blijft voor ondernemers die hebben gefaald of voor ondernemingen die onder de wet op de continuïteit vallen. Ik zal dus in overleg met Febelfin en met de middenstandsorganisaties de mogelijkheden onderzoeken om de kredietverlening aan ondernemers die opnieuw beginnen, vlot te trekken.

Inzake de intellectuele beroepen, die ook onder mijn bevoegdheid vallen, zal ik mij, natuurlijk in overleg met de sectoren, toeleggen op de invoering van een procedure van eerherstel, waar die nog niet bestaat, bijvoorbeeld bij de landmeters-expert. Op die manier zullen personen die uit hun orde of uit hun instituut werden geschrapt, bijvoorbeeld omdat zij hun bijdragen niet hadden betaald, na een bepaalde termijn en na een analyse van hun dossier door de ordes en/of de instituten, opnieuw hun beroep kunnen uitoefenen.

Ik wil ook aan een mentaliteitswijziging werken. Wij weten dat de ondernemers die in de Angelsaksische landen een nieuwe activiteit opstarten, positief worden onthaald, waardoor de ervaring van de mislukking wordt gevaloriseerd. Wij staan daar nog ver van af. In ons land is dat immers helemaal niet het geval. Daarom zal ik in overleg met de middenstandsorganisaties een communicatiecampagne op touw zetten, om te focussen op de ondernemers die na een of meerdere faillissementen succesvol een nieuwe zaak hebben opgestart.

Inzake de mogelijkheden van een bijkomende opleiding of begeleiding van zij die een activiteit opnieuw opstarten, is het voor mij niet mogelijk om tussenbeide te komen. De beroepsopleiding is nu in principe immers een geregionaliseerde bevoegdheid. Ik zal echter niet nalaten mijn gewestelijke collega's die bevoegd zijn voor die opleiding en de begeleiding van de ondernemingen in de brede zin van het woord, te sensibiliseren.

Voor de intellectuele beroepen die onder mijn voogdij vallen, zal ik met de betrokken instituten en ordes contact opnemen. Ik wil er namelijk voor zorgen dat in de permanente opleidingen die hun leden moeten volgen, aangepaste managementopleidingen kunnen worden geïntegreerd bij hun specifieke behoeften, behalve bij de opleidingen die eigen aan hun beroep zijn.

Voor de statistieken over de verschoonbaarheid, die u vraagt, verwijs ik u naar mijn collega van Justitie. Ik ben het echter met u eens over het feit dat het principe niet voldoende bij de ondernemers is gekend.

U stelde ook een vraag over het in aanmerking nemen van de geografische verschillen en de verschillende sectoren bij de opstelling van mijn beleid. Als federaal minister wil ik alle ondernemers, ongeacht hun geografische origine, op gelijke voet behandelen. Ik wil echter ook rekening houden met de specificiteit van sommige sectoren om bepaalde beleidslijnen efficiënter uit te voeren. Zo zullen de ondernemingen die erkend werden in de hoedanigheid van ambachtsman in de zin van de wet houdende de wettelijke definitie van de ambachtsman van 19 maart 2014 eventueel van regels kunnen genieten die rekening houden met hun specificiteit.

07.04 Ann Vanheste (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik ben eigenlijk blij dat u de nadruk legt op verschoning voor mensen die te goeder trouw werken. Een gefailleerde krijgt immers steeds af te rekenen met verwijten in de zin van misbruik of verkeerd beheer van geld.

U zegt dat u mensen die financieel niet goed bezig zijn, de mogelijkheid zou bieden om hun zaak stop te zetten vooraleer zij failliet gaan. Heb ik dat goed begrepen? Ik begrijp niet hoe dit in de praktijk kan worden georganiseerd.

07.05 Minister **Willy Borsus**: Wij zullen in ons actieplan voor de kmo's meer specifieke maatregelen opnemen voor bepaalde situaties vóór een eventueel faillissement.

07.06 **Ann Vanheste** (sp.a): Ik heb ook gevraagd hoe lang het in ons land gemiddeld duurt om niet-frauduleuze faillissementen af te handelen. Ik heb dit antwoord niet gehoord.

07.07 Minister **Willy Borsus**: Ik zal u dit specifiek antwoord schriftelijk bezorgen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

08 Questions jointes de

- M. Stéphane Crusnière au ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME, de l'Agriculture et de l'Intégration sociale, sur "la décision de supprimer les quotas laitiers" (n° 1453)

- M. Georges Gilkinet au ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME, de l'Agriculture et de l'Intégration sociale, sur "les mesures prises ou à prendre pour éviter une nouvelle crise du lait" (n° 1472)

08 Samengevoegde vragen van

- de heer Stéphane Crusnière aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie over "de beslissing om de melkquota af te schaffen" (nr. 1453)

- de heer Georges Gilkinet aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie over "de maatregelen die werden of moeten worden genomen om een nieuwe melkcrisis te voorkomen" (nr. 1472)

08.01 **Georges Gilkinet** (Ecolo-Groen): Monsieur le président, monsieur le ministre, la décision européenne de suppression des quotas laitiers qui sera effective à la fin du mois de mars et l'absence de mesures de régulation compensatoires à cette suppression inquiètent fortement le secteur agricole et en particulier les producteurs laitiers.

Ainsi, à titre d'exemple, au-delà de tous les témoignages personnels que j'ai pu recevoir de producteurs laitiers, le syndicat des producteurs laitiers (EMB) appelle à réduire la production de lait pour éviter une crise. Selon l'EMB, la production devrait être bridée de 2 à 3 % afin de réaligner l'offre sur la demande. Aujourd'hui, la surproduction entraîne une chute des prix catastrophique pour les producteurs et principalement pour les petits producteurs, notamment en Belgique et en Wallonie.

L'objectif devrait être de maintenir le prix de vente du lait par les producteurs à plus de 30 centimes du litre (certains parlent de 37 centimes pour arriver à un niveau de revenu suffisant), de maintenir une diversité de producteurs plutôt que d'en arriver à la constitution de monopoles de grandes structures agricoles et d'éviter l'importation de lait à bas prix.

Nous partageons totalement cette inquiétude des producteurs laitiers. Au moment de la première crise du lait, j'avais eu l'occasion d'interroger Mme Laruelle. Des mesures spécifiques de solidarité avec les producteurs avaient été envisagées. Nous considérons à l'époque qu'elles étaient trop faibles et non structurelles. Nous attendons des réponses structurelles. Je sais que vous avez vu l'Agrofront ce matin. Nous allons pouvoir avoir un débat totalement d'actualité.

Monsieur le ministre, partagez-vous – je n'en doute pas – l'inquiétude des producteurs laitiers quant à l'avenir de leur secteur et au risque d'une nouvelle crise du lait? Cette question a-t-elle été abordée récemment lors d'une réunion européenne des ministres de l'Agriculture? Quelle a été la position défendue par la Belgique à cette occasion? À défaut d'un maintien des quotas, d'autres mesures de régulation de la production sont-elles envisagées au plan européen? Quel est le calendrier européen à ce sujet? Figure-t-il à l'ordre du jour de réunions programmées?

Au niveau belge, des concertations ont-elles eu lieu avec vos homologues régionaux en charge de l'agriculture? Quelle est la position des uns et des autres? Des mesures conjointes sont-elles envisagées en soutien des producteurs laitiers?

Au-delà des mesures de régulation de la production, des mesures spécifiques de soutien et de solidarité à l'égard des producteurs laitiers sont-elles étudiées, notamment en vue de la valorisation directe des produits laitiers? Cela peut constituer une forme de revenu complémentaire pour les producteurs qui bénéficient ainsi des marges de valorisation des produits.

08.02 Willy Borsus, ministre: Monsieur le président, monsieur Gilkinet, en ce qui concerne le secteur du lait, nous sommes dans une situation qui doit appeler à la plus grande vigilance. Si les prix actuels devaient être prolongés dans le temps ou s'ils devaient diminuer dans les prochains mois, nous risquons de nous retrouver dans une situation extrêmement délicate. Le prix de base du lait dans notre pays se situe autour de 30 cents le litre. Pour vous donner une base de comparaison, le prix moyen de l'année 2014 s'est situé, suivant les collecteurs, à 36 ou 37 cents. Le prix moyen de l'année 2009 avait atteint les 22 cents le litre. Je cite l'année 2009 car c'était l'année de la crise importante que nous avons connue et qui s'est caractérisée par les manifestations et les épandages massifs de lait.

Dans ce contexte, il faut noter un certain nombre d'éléments. Nous sommes influencés par plusieurs choses dans ce marché très mondialisé. Le premier élément est la production mondiale importante qui s'est traduite en Belgique par une hausse de 5 % en 2014. Nous avons produit 3,4 milliards de litres de lait dans notre pays en 2014. Pour produire ces 3,4 milliards de litres, 8 200 producteurs étaient concernés. Le même phénomène d'accroissement de la production au niveau mondial a été constaté, dans une fourchette de 6 à 7 %. Le contexte de production est donc important.

Deuxièmement, le marché est désorganisé par différents éléments. Il y a notamment les conséquences indirectes de l'embargo russe.

La fin des quotas est aussi un des éléments, mais j'attire l'attention sur le fait qu'en 2009, il y avait encore des quotas laitiers et que nous nous trouvions dans une situation de crise avec des niveaux de prix encore plus bas. Comme vous l'avez dit très justement, suivant la structure financière de l'exploitation, lorsque l'on descend sous les 28 ou 30 centimes, l'on se situe en dessous du coût de production. Si cette situation est très temporaire, les exploitants pouvant endosser durant quelque temps la chute des prix, elle ne peut cependant se prolonger, au risque de se trouver face à des difficultés économiques majeures.

Dans ce contexte, plusieurs actions ont été entreprises, sont en cours ou seront menées à court terme. En effet, une réunion des ministres de l'Agriculture doit se tenir, lundi prochain, à Bruxelles. Dans l'ordre du jour des trois Conseils des ministres antérieurs, figurait un point relatif au prix du lait et aux conséquences de l'embargo russe. Ce point sera encore à l'ordre du jour du prochain Conseil de l'Agriculture.

Pour être complet, je dois ajouter que ce n'est pas le seul secteur de production qui soit en crise aujourd'hui. D'autres secteurs font l'objet de notre préoccupation. Ainsi, le secteur du porc est confronté à une crise extrêmement grave. Parce qu'elle est plus ancienne, parce qu'elle a d'autres sources, la situation du secteur est, aujourd'hui véritablement 'dévastatrice'; je pèse mes mots. Il faut donc que le prix de la viande de porc soit rétabli. Les deux points précités figureront, en tout cas, à l'ordre du jour du prochain Conseil des ministres de l'Agriculture.

Par ailleurs, vous savez qu'il s'agit d'une matière liée à des compétences largement régionalisées. Par conséquent, avec mes collègues Joke Schauvliege et René Collin - comme c'est le cas avant chaque Conseil des ministres européens -, nous aurons une concertation approfondie soit personnellement, soit par l'intermédiaire de nos services et collaborateurs. Nous participons à ces réunions à deux, voire à trois de manière à ce que les pouvoirs régionaux et le porte-parole fédéral puissent s'exprimer en parfaite concertation et en parfaite intelligence. Le but est de faire avancer les choses ensemble et non de créer des difficultés mutuelles, eu égard à l'articulation de nos compétences.

Que proposerons-nous concrètement, notamment à la suite des concertations? Comme vous le notez, ce matin, avant de venir vous voir, j'ai reçu les représentants de l'Agrofront, c'est-à-dire des trois organisations agricoles représentatives, afin de connaître leur analyse et leurs propositions.

Premièrement, au niveau européen, le niveau du prix à l'intervention qui tourne autour de 18 centimes a été fixé de façon historique et ne correspond plus au prix du marché actuel. Nous souhaitons donc, mais sans arriver à 18 centimes ce qui mènerait à une catastrophe et même si une partie de l'impact est symbolique, entamer avec la Commission une discussion pour un relèvement, même progressif, de ce taux à

l'intervention. D'ailleurs, d'ici à lundi, nous solliciterons le concours de collègues européens.

Deuxièmement, nous souhaitons que des mesures liées à du stockage à titre privé, temporaire, puissent être analysées de manière à permettre un effet régulateur des flux lorsque l'offre de production excède la demande; c'est le cas aujourd'hui.

Troisièmement, nous souhaitons, de concert avec tous les intervenants du fédéral (Commerce extérieur, Sécurité alimentaire), avec les interlocuteurs régionaux en charge de l'exportation, nous organiser en plateforme de manière à soutenir effectivement les efforts fournis par nos filières afin de valoriser et commercialiser nos produits sur des marchés de grande exportation.

Quatrièmement, je suis informé que, dans un climat positif, les divers interlocuteurs de la chaîne, c'est-à-dire tous les intervenants au cours de la production, de la transformation et de la commercialisation de produits laitiers, mènent une concertation approfondie de façon à aboutir à une correcte rémunération pour chacun. Ces travaux sont menés dans un climat positif avec une véritable ouverture de tous.

Dans ce contexte, j'ai également proposé que l'Observatoire des prix mette son expertise à disposition de ces analyses pour informer, objectiver, collaborer à la définition et à l'analyse de l'évolution des prix et des divers éléments.

D'autres points ressortent plus spécifiquement de l'action des gouvernements régionaux. Je ne vais que les esquisser en soulignant que je tiens à respecter les compétences de mes collègues. Il s'agit de la promotion de nos produits sur notre territoire, du soutien à la transformation, aux efforts de diversification et à l'investissement que requièrent ces efforts de diversification des produits. Ce sont des éléments importants qui ressortissent à la compétence des Régions.

Je terminerai en rappelant qu'au niveau fédéral, nous avons pris quelques mesures pour pouvoir peser là où c'est possible par rapport à la situation financière des fermes. C'est ainsi qu'à la fin de l'année dernière, j'ai pris une décision permettant le report temporaire du paiement des cotisations sociales des entreprises agricoles en difficulté sans majoration et ce, pour une période d'un an.

Nous avons également pu mener une opération *one shot* de réduction de 57 % des cotisations au Fonds sanitaire pour l'année 2014. Par ailleurs, nous avons pérennisé à durée indéterminée la défiscalisation des différentes aides à l'investissement et aides en application de la PAC, dont bénéficient nos agriculteurs.

Croyez que je suis extrêmement attentif aux messages qui me parviennent du monde agricole! J'essaie de bien objectiver les chiffres. J'établis aussi des comparaisons avec ce que nous avons connu dans le passé. Parallèlement, je souhaite être proactif. Notamment lors de ce Conseil européen de décembre, la délégation belge a eu une réunion spécifique avec le commissaire européen, Phil Hogan, pour lui faire part de nos préoccupations. Le secteur du lait, et prioritairement à l'époque celui du porc, étaient à l'ordre du jour.

Nous suivrons, complémentirement à toutes les mobilisations que je viens d'indiquer, avec beaucoup d'attention, quinzaine après quinzaine, l'évolution du prix du lait et les annonces de perspectives qui nous en sont faites et que nous avons vraiment besoin de connaître.

Je proposerai à la Commission européenne d'étudier le prix de certains éléments particuliers qui entrent dans les coûts des exploitations. Je pense notamment au prix des engrais, ces intrants dans les fermes.

Le prix des engrais me semble – j'emploie le conditionnel – rester très élevé alors que depuis des années, j'ai entendu qu'il variait avec le prix des produits pétroliers à la hausse. Pourtant, lorsque nous sommes dans la situation inverse, je n'observe pas le mouvement inverse. Je ne voudrais pas préjuger de la réponse mais je pense que travailler sur le coût de certains intrants obligatoires est important.

Le **président**: Monsieur le ministre, je vous remercie.

Monsieur Gilkinet, voici une réponse bien développée. Nous sommes au-delà du temps habituel pour une question/réponse mais comme nous sommes en fin de commission et vu l'intérêt du sujet pour tous les interlocuteurs encore présents, j'ai laissé faire.

08.03 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen): Monsieur le président, heureusement que nous sommes en fin de

réunion mais je préfère une réponse un peu trop longue qu'une réponse beaucoup trop courte.

Monsieur le ministre, je savais que vous aviez été bourgmestre de Somme-Leuze mais je ne savais pas que vous aviez été maire de Champignac. Passons, car ce sujet est extrêmement sérieux et, malheureusement, il n'est pas nouveau. J'ai interpellé Mme Laruelle en 2009 sur le sujet. Je crains que ce soit la chronique d'une crise annoncée.

La première des plaidoiries à mener lors du Conseil européen, même s'il s'agit de décisions antérieures, est la question de la régulation de l'offre. Indépendamment de la décision de suppression des quotas, est-il possible de convaincre vos collègues européens que l'on court à la catastrophe si on libère totalement les capacités de production? Si on le fait, les autorités publiques ne pourront venir qu'avec des mesures ponctuelles, coûteuses qui ne résoudront en rien le fond de cette problématique. Telle est notre inquiétude.

Vous semblez par ailleurs découvrir – c'est votre dernier mot –, monsieur Borsus, les conséquences de la dérégulation des marchés. Nous avons plaidé depuis le début pour un rôle plus important de l'Observatoire des prix que celui qu'il a pu exercer depuis sa mise en place. Nous avons plaidé pour une juste rémunération des intervenants aux différents stades de la chaîne de production alimentaire. Rien n'a été décidé formellement depuis 2009 en la matière. Malheureusement, l'Europe n'évolue pas vers davantage de régulation.

Il y a des éléments de votre réponse que je peux soutenir, notamment la question du soutien au circuit court, à la qualité différenciée qui peut exister dans nos régions. À cet égard, il faut aussi parler à l'AFSCA qui vient souvent à l'ordre du jour de nos commissions et qui n'est pas toujours un soutien pour les producteurs locaux. Des aides spécifiques doivent pouvoir être allouées mais le report du paiement de cotisations sociales n'est pas une solution structurelle, vous en conviendrez.

Vous n'êtes pas le seul à la manœuvre. L'agriculture est une compétence largement régionalisée.

Je pense qu'il faut un front commun des ministres wallon, flamand et fédéral (je ne parle pas de Bruxelles en cette matière) pour défendre un modèle agricole spécifique. Je me tourne aussi vers le président: je pense que cette commission pourrait se saisir de la question avec des auditions des différents interlocuteurs.

Je vous demande donc, monsieur Borsus, de taper du poing sur la table lors de cette réunion de lundi au plan européen pour essayer d'obtenir des mesures de limitation de la production et d'envisager pour le surplus, en concertation avec les interlocuteurs, des solutions structurelles, notamment en ce qui concerne les marges des différents intervenants de la chaîne de production alimentaire et la promotion des circuits courts, jusque et y compris dans les marchés publics au plan local pour permettre aux producteurs de proximité de trouver de nouveaux créneaux.

Le **président**: Monsieur Gilkinet, comme la réponse était longue, j'ai permis que la réplique le soit aussi.

Mardi prochain, nous rediscuterons de l'ordre des travaux de cette commission. Chaque groupe peut proposer des auditions ou autres. Nous n'avons pas épuisé le présent sujet mais nous avons en tout cas épuisé l'ordre du jour de ce matin. Monsieur le ministre, je vous remercie.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La réunion publique de commission est levée à 12.00 heures.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.00 uur.